เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตอนนี้มันเป็นเรื่องของหัวใจนะ ต้องการความสงบสงัดเพื่อให้เข้าถึงใจ ถ้าความสงบสงัด มันเป็นที่สัปปายะ เป็นที่ฝึกหัดหัวใจของตน

เวลาโลก โลกมันต้องมีความสนุกครึกครื้น ต้องมีมหรสพสมโภช แต่ถ้าเป็นการปฏิบัติธรรม มันต้องการสัปปายะ สถานที่สงบสงัด

สงบสงัดเพื่ออะไร

เพื่อค้นหาหัวใจของตน เพื่อค้นหาทรัพย์สมบัติที่เป็นของเราแท้ๆ

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ คนเราเกิดมามีกายกับใจๆ สิ่งที่ร่างกาย ได้อาหารมันก็มีความสุขของมันแล้วล่ะ แต่หัวใจ ให้มันจนล้นฝั่งมันก็ไม่มีวันพอ ถ้าไม่มีวันพอแล้วมันมีแต่ความทุกข์ความยากทั้งนั้นน่ะ

ฉะนั้น สีเลน สุคตึ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา

สีเลน สุคตึ ยนฺติ ทำไมมันสุขล่ะ

สีเลน โภคสมฺปทา ทำไมมันมีทรัพย์ล่ะ

ทรัพย์เพราะเราประหยัดมัธยัสถ์ เราใช้สอยของเราด้วยความพอเพียงของเรา มันจะเหลือทรัพย์สมบัติให้เรามากมาย ที่มันทุกข์มันยากอยู่นี่เพราะอะไร เพราะมือเติบ ใจมันอยากได้ ของมันต้องมี แล้วเอามาซื้อมาไว้ในบ้าน ไม่ได้ใช้สักที แต่มันก็อยากของมันไปตลอดเวลา เห็นไหม

ฉะนั้น สีเลน สุคตึ ยนฺติ สีเลน สีละคือความมั่นคง ถ้ามันจะถือศีลได้ต้องมีปัญญา ทำทานๆ ก็ต้องมีปัญญา ทำทาน เราเห็นเนื้อนาบุญของเรา ที่ไหนที่เรามีความรู้สึกพอใจ เราทำที่นั่น ที่ไหนที่มีความขัดแย้ง เราไม่ต้องไปยุ่งกับเขา

©2026 sa-ngob.com

นี่เหมือนกัน สิ่งที่มันมีสติมีปัญญาขึ้นมา อะไรเป็นศีล อะไรเป็นธรรม

ศีล ไม่ใช่ศูนย์

มันมีแต่ศูนย์ไง แล้วก็ถือป้ายโชว์กันไง

ถ้ามีศีลๆ เงียบ ใครจะดี ใครจะชั่วมันเรื่องของเขา เรามีสติเท่าทันอารมณ์ของเรา เราเท่าทันความรู้สึกนึกคิดของเรา แล้วถ้าควบคุมความรู้สึกนึกคิดได้ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีไง

ถือศีล สีเลน สุคตึ ยนฺติ มีศีลมีธรรมคุ้มครองดูแลเรานี่ ไม่ต้องมาเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาจากไหน เรามีสติปัญญาควบคุมดูแลของเราได้ไง

ถ้าเราไม่มีสติไม่มีปัญญา ทำไม่ได้ๆๆ แล้วมันก็มีแต่ศูนย์ๆๆ เพราะมันเป็นพิธีกรรมไง ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริง ถ้ามีสติปัญญา หัวใจมันมั่นคง มันพอใจที่จะทำ แล้วเห็นคุณประโยชน์

แต่ถ้าเป็นกิเลส เราไม่เท่าทันเขา เราด้อยกว่าเขา

ด้อยตรงไหน แพ้เป็นพระ คำว่า “เป็นพระๆ” เพราะมีสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญา มันควบคุมหัวใจของตนเองได้ไง เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนไง แล้วความรู้สึกนึกคิดที่มันเป็นภัย เราปัดทิ้ง เราเอาแต่คุณงามความดีของเราไง

คุณงามความดีตรงไหน

คุณงามความดีว่า เราเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ ความเป็นมนุษย์ เรามองสัตว์ สัตว์ก็เกิดเหมือนกัน มีตู้ฟักด้วยนะ ไก่น่ะ ของเรา ตู้อบ เด็กมันเกิดก่อนกำหนด นี่มันเกิดเหมือนกัน ฉะนั้น เรามองไปแล้ว อริยทรัพย์ๆ เรามีกฎหมายคุ้มครอง เวลามีบัตรคนจน มีเบี้ยคนชรา มันมีพร้อมทุกอย่าง เพียงแต่ว่าสุจริตหรือทุจริต ถ้าสุจริตๆ บัญญัติกฎหมายเพื่อความสุจริต เพื่อความมนุษย์

มนุษย์ เราถึงว่าเกิดมาแล้วเป็นอริยทรัพย์ เรามีสติปัญญาของเรา เราเท่าทันอารมณ์ของเรา มันเป็นทรัพย์สมบัติของเรา อริยทรัพย์ไง บรรลุธรรม อริยภูมิ หัวใจมันมีคุณค่าขนาดนั้นน่ะ ถ้าหัวใจมีคุณค่าขนาดนั้น มันถึงมีความปกติสุขของมันไง

ถ้ามีสติปัญญามันทำได้หมดน่ะ แล้วทำได้ด้วยสติด้วยปัญญา แต่เวลาฟิวส์มันขาด รู้เท่าไม่ถึงการณ์ มันก็ล่วงไป เห็นไหม แต่ถ้าเป็นธรรมๆ แล้วนะ มันทำอย่างนั้นไม่ได้ มันทำไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันเป็นโทษๆ เราเห็นมันเป็นโทษไง

©2026 sa-ngob.com

แต่โลกมองเห็นแต่วัตถุ เห็นแต่โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ แต่ไม่เห็นหัวใจของตนไง ถ้าหัวใจของตน มันถึงเป็นโลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา ถ้าโลกุตตรปัญญา มันเท่าทันความรู้สึกนึกคิดในหัวใจของตน

สีเลน สุคตึ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา

มีทรัพย์มีสมบัติ เรามีอารมณ์ที่ดีงาม มีสติมีปัญญาเท่าทันความรู้สึกในหัวใจของตน มันมีความสงบสุขของมัน ถ้ามีความสงบสุขของมัน มันจะภาวนามันก็ง่าย

ไอ้นี่เวลาจะภาวนา โอ้โฮ! หัวใจมันเต้นตูมๆๆ ทำไม่ได้ๆ อะไรก็ทำไม่ได้สักอย่าง แต่ถ้าไปตามกิเลสนี่ยอดเยี่ยม ได้หมดเลย นี่มันเป็นคนพาล

เราจะเป็นพระผู้ประเสริฐๆ ประเสริฐที่หัวใจของเรา

เราไปวัดไปวาไปทำบุญกุศลขึ้นมา สมมุติสงฆ์ สงฆ์โดยสมมุติ โดยญัตติจตุตถกรรม โดยธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เป็นสงฆ์โดยสมมุติ แล้วถ้าเป็นสงฆ์ที่เราเคารพบูชาขึ้นมา เขาต้องฝึกหัดปฏิบัติของเขา เขาต้องมีสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ถ้าวิปัสสนากรรมฐานคือปัญญาที่รู้แจ้งในหัวใจของตน

รู้แจ้งในอะไร

รู้แจ้งในกิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจของตนไง

ไอ้นี่มันกิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจของตน เราถนอม เราดูแล เรารักษา ศักดิ์ศรีๆ แต่ถ้าวิปัสสนามันเข้าไปทำ มานะ ๙

ต่ำกว่าเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา

เสมอเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา

สูงกว่าเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา

จะต่ำ จะเท่าเขา หรือจะสูงกว่าเขา เรื่องของเรา คนอื่นมายุ่งอะไร ทำไมต้องไปเทียบเคียงให้มันเกิดมานะ เกิดทิฏฐิ เกิดมานะ เกิดอหังการในใจของตน ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา เรามีคุณธรรมในใจของตนไง

จะต่ำกว่าเขา จะสูงกว่าเขา จะเท่าเขา ไอ้นั่นมันสถานะทางสังคม สถานะทางโลก แต่บัดนี้หัวใจของเราสงบสุข สถานะทางโลกมันเป็นเรื่องบุญและบาป แต่ในหัวใจที่มันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา มันจะสูง มันจะต่ำ มันจะต่ำต้อยขนาดไหน

©2026 sa-ngob.com

พระสมัยพุทธกาล ทุคตะเข็ญใจ ไม่เคยบิณฑบาตได้ฉันอิ่มเลย แล้วเป็นพวกที่พิกลพิการ เป็นพระอรหันต์ๆ เขาเป็นพระอรหันต์ของเขา เป็นพระอรหันต์มันเป็นที่หัวใจ มันเป็นที่จิตของตน

อาหารของใจๆ ไปวัดไปวา ทำบุญกุศลของตน ฟังธรรมๆ ฟังธรรมนี่เตือน

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไง

“เวลาเทศน์ต้องเทศน์ฟาดหัวกิเลส อย่าไปขออนุญาตกิเลสแล้วค่อยเทศน์”

เจริญพรๆ กลัวขัดอกขัดใจไปทั้งนั้นน่ะ ไอ้ขัดอกขัดใจ ย้อนศรอารมณ์ นั่นน่ะคือการปฏิบัติธรรม การปฏิบัติธรรมมีสติปัญญาเท่าทันความรู้สึกนึกคิดอันนี้ ความรู้สึกนึกคิดมันจะฉุดกระชากลากเราไปทางไหน แต่ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา มันจะสงบสุขของมันเข้ามาไง

ถ้าสงบเข้ามา เสวย เวลาความรู้สึกนึกคิดมันจะเกิดขึ้น มันมีสติปัญญาเท่าทันทั้งนั้นน่ะ อันนี้ไม่ดี อันนี้มันเป็นฝ่ายมาร ถ้าอันนี้มันเป็นฝ่ายบุญกุศล รีบเหยียบคันเร่ง รีบการกระทำ เช่น วันนี้จะนั่งสมาธิตลอดรุ่ง เอาเต็มที่เลย ส่งเสริมเต็มที่ แล้วเวลากิเลสมันจู่โจมนะ ทั้งเจ็บ ทั้งปวด ทั้งทุกข์ ทั้งร้อน กิเลสมันจู่โจมขึ้นมา เรามีสติปัญญาเท่าทันมันไหม

ครูบาอาจารย์ของเรานะ เวลากิเลสมันจู่โจมเข้ามา มีสติปัญญายับยั้งมันไว้ก่อน ยับยั้งนี่อุเบกขาๆ คือเสมอกัน เท่ากัน นั่นอุเบกขา อุเบกขาแก้กิเลสไม่ได้ ยอมทนอยู่ ยอมจำนนก็ไม่ใช่ ต้องใช้สติใช้ปัญญาฟาดฟันกับมัน ถ้าใช้สติใช้ปัญญาฟาดฟันกับมัน เห็นไหม

แต่มันใช้สติไม่ได้ ยกขึ้นไม่ไหว เพราะมันเจ็บมันปวด มันทนไม่ไหวไง เวลามันทนขึ้นมาได้ เห็นไหม เวลาเมื่อกี้นั่งคุยกันทั้งวัน มันไม่เห็นเป็นอะไรเลย

ร่างกายเหมือนกัน แต่มานั่งภาวนานะ ถ้าวันไหนมันมีสติปัญญาเท่าทันมันนะ มันสงบลงนะ โอ้โฮ! วันนี้ยอดเยี่ยม แต่เวลากิเลสมันฟาดมันฟัน มันเผามันผลาญ ใช้สติปัญญายับยั้งมันไว้ แล้วถ้าจับต้องมันได้ไง อะไรมันเจ็บ อะไรมันปวด แล้วถ้าปัญญามันไล่ไปๆ นะ มันปล่อยๆ พอมันวางน่ะ เมื่อกี้มันเจ็บๆ อยู่ มันหายไปไหนวะ จะเป็นจะตายอยู่ หายหมดน่ะ

อาการทั้งนั้น อยู่ที่ว่าเราเข้มแข็งหรือเราอ่อนแอ เราอ่อนแอก็พ่ายแพ้มันไปตลอด ถ้าเราเข้มแข็งขึ้นมา ถ้ามันเอากันไม่ลง มันก็ต้องเผชิญหน้าต่อกัน ถ้ามันเผชิญหน้าต่อกัน ร่างกายมันก็บอบช้ำมันไปด้วย แต่ถ้ามันลงสู่ความสงบ ร่างกายนี้สมบูรณ์แบบ มันชุ่มชื่นตลอดเวลา

©2026 sa-ngob.com

เวลาพ่ายแพ้ มันบอบมันช้ำ มันทุกข์มันยาก เวลามันชนะขึ้นมา มันมีความสุขของมัน แล้วนี่คืออะไรล่ะ บุญและบาป ทางสองส่วนไม่ควรเสพ แพ้หรือชนะ เวลามัคโค ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา ทางสายลางด้วยสติด้วยปัญญา

มันเป็นธรรมชาติของมัน ร่างกายนี้เวลามันพักผ่อนนอนหลับ มันก็สดชื่นของมัน

หัวใจ ถ้ามันได้พักผ่อนขึ้นมานะ มันลงสู่ความสงบสุขแล้ว สัมมาสมาธิ เดี๋ยวมันก็คลายออก สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา มันเป็นอนัตตาทั้งนั้นน่ะ แต่ถ้าจิตมันเห็นไตรลักษณ์ล่ะ เห็นการแปรสภาพโดยสติโดยปัญญาชัดเจนของมัน อะไรเป็นอนัตตา พระไตรลักษณะที่เราค้นคว้า เราแสวงหากันอยู่นี่ ท่องจำกันมาปากเปียกปากแฉะ ทางวิชาการอธิบายได้ทั้งนั้นน่ะ แล้วก็รู้ในใจเราด้วย มันก็เป็นอย่างนี้แหละ มันเป็นเช่นนั้นเอง แต่เจ็บน่าดูเลย มันเป็นเช่นนั้นเอง ทนมันไม่ไหวไง

เวลาทางสายกลางในพระพุทธศาสนา มันไม่เป็นเขา ไม่เป็นเรา มันไม่เป็นอะไรทั้งสิ้น มันเป็นสัจจะเป็นความจริง

แล้วใครเห็น

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

หัวใจดวงนี้มันจะถอดมันจะถอนเสี้ยนหนามในใจของมัน มันถอนลูกศรออกไง สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส สังโยชน์เครื่องร้อยรัด สังโยชน์ ๑๐ ถ้ามันถอนสังโยชน์ดั่งแขนขาดโดยสัจจะโดยความจริง โดยความซื่อสัตย์สุจริต โดยความชอบธรรม

ไม่ใช่ไม่ชอบ ฟังมาตั้งแต่ปีที่แล้ว เคยดูหนังสือมาตั้งแต่ตอนนั้น พอมาปฏิบัติ เออ! ใช่เลย เหมือนในหนังสือเลย เหมือนครูบาอาจารย์

เหมือนคือไม่ใช่ มันเป็นปัจจัตตัง เป็นสันทิฏฐิโก มันไม่เหมือนใครทั้งนั้นน่ะ มันเหมือนที่เรารู้เราเห็นอยู่นี่ สุขก็เป็นสุขจริงๆ เวลามันถอน มันรู้มันเห็นของมัน ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน มันชั่วคราวๆ ปล่อยวางชั่วคราวๆ แล้วประมาทเลินเล่อ

สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา มันยังแปรสภาพอยู่ ถ้ามันพิจารณาซ้ำซากจนมันดับ ทุกข์ดับขณะเป็นข้อเท็จจริง ดับทุกข์ อกุปปธรรม ไม่อยู่ในขอบเขตของ สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา อกุปปธรรมเฉพาะจิตดวงนั้น ใครจะมาแย่งชิงจี้ปล้นเป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้เพราะมันเป็นนามธรรมอยู่ท่ามกลางหัวใจนี้ ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงท่ามกลางหัวใจนี้ เห็นไหม

สีเลน สุคตึ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา

©2026 sa-ngob.com

ศีลคือความปกติสุข อธิศีลด้วย

มยํ ภนฺเต มยํ ภนฺเต ลุกไปไหน มยํ ภนฺเต ขอไปเรื่อย นั่นก็ให้อยู่เรื่อย เอ็งมีให้แล้วมีขอหรือ นั่นแค่พิธีกรรม แต่กรรมฐานนะ วิรัติเลย วิรัติคือตั้งใจ ตั้งใจจะถือศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ เราตั้งสัจจะของเรา ถือได้เลย ไม่ต้องไปขอใคร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขอศีลจากใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา ไม่มีใครสูงส่งกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขอศีลจากใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็วิรัติในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วฝึกหัดปฏิบัติ ๖ ปี แล้วทำเป็นสัจจะความจริงขึ้นมาในหัวใจของตน ในหัวใจของท่านน่ะ แล้วมันเป็นพิธีกรรมสำหรับผู้ที่ฝึกหัดใหม่

พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร

ละชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว ทำถึงที่สุดแห่งทุกข์ พระพุทธศาสนาสอนที่นั่น

พระฝ่ายปฏิบัตินะ ถ้ายังไม่ได้ละกิเลส ยังไม่ชำระกิเลส อย่าเพิ่งด่วนออกไปเผชิญกับสังคม นั่นน่ะเรื่องปัญหาทั้งนั้นน่ะ เรื่องของเขา เรื่องของเราล้นหัวใจอยู่นี่ ทุกข์มันเหยียบย่ำเจ็บช้ำอยู่นี่ แล้วก็ไปกว้านเอาพิษเอาภัยมาเติมมันอีกหรือ

ไม่ต้องเติม ไม่ต้องไปฟังทุกข์ของใคร ทุกข์ของเขาก็เป็นทุกข์ของเขา เขาต้องแก้ไขของเขาเอง ทุกข์ของเรามันก็เป็นเรื่องของเรา เราต้องแก้ไขของเราเอง เราพยายามทำของเรา พยายามศึกษาของเรา

เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์นี่ไง เลือก จะเอาอะไรล่ะ เอาทางโลกก็ได้โลก เอาทางธรรมก็ได้ธรรม แต่หันหน้าเข้าหาธรรมนะ โคนไม้ เรือนว่าง เงื้อมผา ว้าเหว่ มันทุกข์น่ะ

ธรรมที่ไหนลวงโลก คนล้อมหน้าล้อมหลัง จัดพิธีกรรมยิ่งใหญ่ สุมหัวกันอยู่นั่นน่ะ นั่นมันแค่พิธีกรรม พิธีกรรมในพระพุทธศาสนา แต่การฝึกหัด เราจะหาพระพุทธเจ้ากลางหัวอก ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา นั่นน่ะมีคุณค่าในการฝึกหัดปฏิบัติของตน

ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติ นี้เป็นนิสัย นิสัยของผู้ที่ใฝ่ธรรม สีเลน สุคตึ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา ศีล มีสติมีปัญญา ทำให้เราอยู่ได้ อยู่ในทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนาคนเดียว ทุกข์เจียนตาย มันก็มีสติมีปัญญาเท่าทัน

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเป็นนักรบ จะรบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจของตน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศากยบุตรพุทธชิโนรสเป็นนักรบ ถ้าจะรบกับกิเลสใน

©2026 sa-ngob.com

หัวใจของตน คนอื่นไม่เกี่ยว มีแต่ครูบาอาจารย์ของเราคอยชี้แนะเท่านั้น ชี้แนะหนทางให้เราเข้าไปเผชิญกับกิเลสในหัวใจของตน

แล้วกิเลสตัวมันเป็นอย่างไรล่ะ อ้วนๆ ผอมๆ อย่างไรล่ะ มันยิ่งใหญ่ขนาดไหน

พญามารเขียนตามวัด ยักษ์ใหญ่ มันกินสัตว์โลกทั้งหมดเลย แต่เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านไปเจอนะ ไม่ใช่ มันเป็นนางสาวจักรวาล มันใส มันผ่องแผ้ว อวิชชาพญามารมันยิ่งกว่านางสาวจักรวาล มันไม่ใช่ยักษ์ไม่ใช่มารที่จะไปฆ่ามัน

เห็นยักษ์เห็นมารวิ่งหนีนะ เห็นนางสาวจักรวาล อยากเข้าไปอยู่ใกล้มัน ไปยอมจำนนกับมันไง เวลาภาวนาไป จิตผ่องใสๆ มีธรรมะ นั่นล่ะมันหลอกเต็มตัวเลย แล้วก็ออเซาะฉอเลาะอยู่อย่างนั้นน่ะ

แต่ถ้าเป็นธรรม ไม่ใช่ มันจะผ่องใสขนาดไหน เดี๋ยวมันก็เศร้าหมอง มันจะสว่างขนาดไหน พลังงานใช้แล้วต้องหมดไป มันเกิดดับๆ มันจะอยู่โดยธรรมชาติไม่ได้

แต่เวลาเราเข้าไปมันจะหลอกไง แหม! ผ่องใส ว่างเปล่า

นี่กิเลสทั้งนั้น อุปกิเลส ๑๖ ไปเปิดในพระไตรปิฎก ความว่าง แสงสว่าง ความผ่องใส กิเลสอย่างละเอียดไง ภาวนาไม่เป็นก็ไปยอมจำนนกับนางสาวจักรวาล ทั้งๆ ที่มันเป็นกิเลสนะน่ะ ทั้งๆ ที่มันพญามารนะ

อวิชชาคือความไม่รู้ คือพญามาร แต่กว่าจะเข้าไปรู้เข้าไปเห็นมันได้ เห็นไหม ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปแล้วมันเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป พูดออกมาเถอะ รู้ว่าอยู่ตรงไหน ปฏิบัติไปได้แค่ไหน เดินไปได้กี่ก้าวหรือเดินถอยหลัง ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงอย่างนั้น

เราเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ งานอาบเหงื่อต่างน้ำเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง งานนั่งสมาธิ เดินจงกรมเพื่อจะเป็นนักรบเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลส แล้วถ้าใครไปเห็นกิเลส รู้จักกิเลส คนนั้นจะเป็นยอดนักรบ เอวัง

©2026 sa-ngob.com